

'ELEPHANT' VAN BEELDENDE KUNSTENAAR PAUL ODEKERKEN
COMPENSEERT ROOF MOSASAURUS UIT MAASTRICHT IN 1794

ZONDVLOED IS VOOR LIMBURGER
FEEST MET EEN GOUDEN RANDJE.

Een reiziger uit het Noorden op weg naar de kerk der Kruisheren in Maastricht raakt na het oversteken van de Maas verzeild in een doolhof waar pijlen hem voortdurend dwingen zijn koers te verleggen naar stegen, die een dodenakker als logisch einddoel doen vermoeden. De bonus voor het trotseren van deze verkeersweeën wordt pas na een eindeloze zoektocht uitgekeerd op het Kommelplein. De roffel van de tomtom klinkt daar triomfantelijk: bestemming bereikt.

De grijze muren met gotisch gebogen ramen, zichtbaar tussen de bomen door, lijken deze conclusie te ondersteunen. Dit kan niet missen. In dit gebouw is God kind aan huis, hier deelt Hij de lakens uit.

Aanvankelijk lijkt het er op dat bezoek niet op prijs wordt gesteld. De kerkdeuren aan de kopse kant blijven ook na enig morrelen potdicht. Om belet bij de Heer te forceren dient de doorzetter zich te vervoegen bij een opening aan de zijkant. Een soortgelijke oplossing wordt ook veelvuldig toegepast bij patiënten met ernstige darmklachten en doet dan dienst als tijdelijke nooduitgang. Wie zo de Kruisherenkerk betreedt passeert na enige meters een rooster, dat opdringerig vee de weg verspert. Een terecht obstakel, want God mag dan de schapen graag tot zich laten komen, onder de wijkende gewelven aan het einde van de schemerige sleuf raken dieren gegarandeerd verloren. Zelfs ontslapen Kruisheren, eeuwen geleden verjaagd door een Franse krijgsmacht met landhonger, zouden zich ternauwernood kunnen oriënteren in een ruimte, waar ze ooit Gods woord gepredikt hebben.

Het licht, getemperd door glas in lood vensters, versterkt de indruk, dat de hemel hier dichterbij is dan zo-even op het plein. In die broze sfeer is het ook niet verwonderlijk, dat een bezoeker van roomse huize onwillekeurig zoekt naar een een bakje wijwater, waarmee hij met het slaan van een kruis de gastheer kan begroeten.

Het gemis daarvan wordt ruimschoots gecompenseerd door het interieur, dat vorm en sfeer te danken heeft aan de fantasie van geniale breinen. In deze kerk heeft de Schepper duidelijk uit een ander vaatje getapt dan in voorbije tijden, toen Zijn vluchtadressen gekenmerkt werden door kale banken en gebarsten vloeren, waarover een verkillende tochtstroom zijn weg zocht naar de gelovigen. Wat onder dit dak een plek heeft gevonden zijn louter kunstwerken, die de adem benemen en tot fluisteren dwingen. In zo'n tempel wordt geloven vanzelf een feest.

In die roes heeft ook het priesterkoor een nieuwe bestemming gekregen. Waar jaren geleden de Heilige Geest dagelijks nederdaalde in de gedaante van brood en wijn wordt nu nectar uit gerenommeerde windstreken geserveerd, die met het oog op de prijs ook per slok op de drankenkaart staat. De engel van dienst zet er desgewenst met tegenzin een schaal stokbrood naast.

De zeldzame appellation controlé wordt door de sommelier van het Kruisheren-hotel niet gekoesterd in een kelder maar in een glazen schrijn, die in het middenschip van de kerk een prominente plaats kreeg onder een gigantisch baldakijn, dat tevens een restaurantorst. Hierdoor lijkt het alsof deze schrijn het middelpunt vormt van een processie, die voorgoed tot

stilstand is gekomen.

Twintig meter daarboven geven de vliegende schotels van Ingold Maurer onafgebroken lichtsignalen van de Heer door naar de aarde. Maurer is een tovenaar, die met zijn spel van licht en schaduw van een kerker een boudoir kan maken. Ook in het Kruisherhotel heeft hij zijn eigen uitspansel gecreëerd, waarin zon en maan, sterren en planeten zich voegen naar zijn eigenzinnige wetten.

De schatten, die Paul Odekerken, een bevlogen Limburger, gezegend met een bruisende, Bourgondische bloedsomloop, in dit mysterieuze labyrint exposeert, verloochenen hun herkomst op overtuigende wijze. Eén van de zijaltaren heeft hij verrast met een woeste klapgolf, die in het verzengend vuur van zijn atelier voor eeuwig gestold is. Je zou zweren dat dit kunstwerk pas onlangs is gevonden tijdens opgravingen in een naburige mergelgroeve. Ook de schalen van Odekerken met namen als 'De Graal' en 'Ijsschaal' zetten de toeschouwer moeiteloos op het verkeerde been. Het zijn omvangrijke scheppingen, waar geen appel, peer of banaan zich op thuis voelt. De meubelindustrie voorziet trouwens niet in salontafels of dressoirs, waar ze op passen. Dat ze geen praktisch nut hebben en alleen de blik van de ware minnaar der kunsten willen behagen, is dan ook de bedoeling van de maker. Niet voor niets heeft hij zijn schalen hermetisch afgesloten met een deksel vol grillig gekartelde gaten, die duiden op een geslaagde aanval van vliegende motten.

Zijn dwarsige kijk op heden en verleden wordt ook juichend door hem gedemonstreerd in zijn verbeelding van de Zondvloed. Opnieuw belijdt hij, dat in zijn kunst geen plaats is voor nurkse zwartkijkers en geboren doemdenkers. De zondvloed is voor hem een feest met een gouden randje, waar geen kermis tegenop. Zo naar de bliksem gaan, hossend, hand in hand naar de verdommenis, hij tekent er voor.

Het meest overtuigend bewijs dat Odekerken de practical joke niet schuwt levert hij met zijn 'Elephant'. Op een dag kregen zijn vingers de geest en boetseerden ze een boosaardig gezwollen voet, die alleen maar kan hebben toebehoord aan een mammoet uit het bronzen tijdperk. Op eigen wijze confronteerde hij Maastricht met een geduchte concurrent van de mosasaurus. Deze legendarische reuzenzeehagedis vormde ooit het pronkstuk in de verzameling dieren uit de prehistorie, die in de oeroude kalklagen van zuid-limburg waren opgegraven door kanunnik Theodorus Joannes Godding. Nadat Maastricht in 1794 door een Frans expeditieleger onder de voet was gelopen werd de Mosasaurus als oorlogsbuit meegenomen naar Parijs, waar hij een ereplaats kreeg in het 'Muséum National d'Histoire naturelle'.

De schijnend lege plek, die achterbleef aan de boorden van de Maas, is nu in afwachting van de terugkeer van de Mosasaurus gevuld door de 'Elephant' van Paul Odekerken. Met de voetstap van zijn mammoet heeft hij de geschiedenis van Maastricht naar eigen goeddunken herschreven.

LEO THURING

Leo Thuring, enkele seconden voordat hij door de Zondvloed van Paul Odekerken verzwoegen wordt.

